

N.

Napellus Avic.

Narcoticum Avic., Joh. Heb. Mesuë.

Nares Hipp. Aph. VI. 2; Avic., Ras., Averr., Const.

Nasus Avic., Averr., Arist. Q. s. mors et odor.

Natus Gal., Avic. Arist.

Natura Hipp. (Aph. part. I. 12), Gal. Medicus debet sequi semper actionem naturae (I^o af. 2); Non oportet ut inquiratur de rebus quae sunt in arte medicinae ex natura communi tantum sed oportet ut inquiratur de eis ex re naturae quae est propria unicuique homini (I^o pronost. comm. 8). Differentia inter naturas est multa et magna (I^o reg. acut. comm. 41); Avic., Averr., Ras., Is., Const., Joh. Heb. Mes., Arist. Q. s. actio, calor naturalis, celeste, circuitus, complexio, crisis, expulsio, medicus, pinguedo, spiritus. — Nota quod natura dicitur multis modis: uno modo est idem quod virtus seu potentia aliqua quae est principium actionis et sic diffinitur II° physicorum: natura est principium motus et quietis etc. Alio modo accipitur pro eo quod est de essentia alicujus, et sic materia et forma sunt natura compositi. Tertio modo dicitur natura dispositio intrinseca alicujus operationis et sic est idem quod inclinatio, ut nos dicimus quod gravis est natura moveri deorsum licet non moveatur. Alio modo accipitur natura pro eo quod est necesse et sic distinguitur contra voluntarium. Alio modo accipitur prout distinguitur contra violentum, et sic dicimus quod motus celi (entweder coeli, kann aber auch teli = des Pfeils sein) est naturalis. Alio modo accipitur natura pro principio regitivo totius corporis et sic accipitur a Galieno III° tegni „omnis natura operatrix etc.“, et ista dividitur in quattuor, scil. in complexionem, compositionem, virtutem et consuetudinem, quoniam quodlibet istorum dicitur natura. Alio modo natura est idem quod effectus seu operatio ipsius naturae et sic distinguitur contra artem. Alio modo est idem quod instrumentum medicinae et sic calor naturalis dicitur natura, quia est instrumentum naturae.

Naturale Gal., Avic. Q. s. membrum et somnus.

Nausea Avic.

Nebula Hipp. Pron. II. canon 28: nebula pendens; Gal.; corrigire bei St. Amand p. 218 Z. 3 v. o. nubes statt urina, also: Non solum nubes rubea etc. Const. Q. s. urina.

Nenufar Averr.

Nervus Gal., Avic., Ras., Averr., Hali, Const., Arist. Q. s. acetum, acidum, epileptia, incisio, nucha, oculus, sensus, vinum.

Neutrum Averr., Hali.

Nigredo Gal.

Nocumentum Gal., Hali.

Nodus Avic.

Nomen Gal.: Oportet ut sit sollicitudo tua de esse nominis per illud, in quo fit juvamentum (II° pron. comm. 1); Hali. Q. s. error.

Notum Averr.

Nox Gal.

Nucha Gal., Avic.

Nunc Hali.

Nux Ras.

Nutrimendum Hipp. Aph. II. 46: eorum quae volenter nutriuntur etc., Gal., Avic., Ras., Averr., Is., Const., Arist. Q. s. augmentum, cibus, desiderium, digestio, humor, piscis, sanguis, stomachus et vinum.

Nutrix Avic., Ras., Arist. Q. s. infans.

O.

Obscuritas Gal., Avic., Const. Q. s. infans.

Obtalmia Avic., Ras., Serap., Arist.

Oblivio Avic., Averr., Serap.

Oculus Hipp. Aph. VI. 41: quibuscunque in febribus etc. 45: attendere oportet medicinam oculorum etc.; Gal. Quando lacrymae fluunt ab oculis, signant fluxum sanguinis ex naribus (III° pronost. comm. 32); Avic. Q. s. albugo, glaucoma, cerebrum, morus, mors, nervus, obtalmia, pupilla, vipera, visus et ungula. — Quaeritur utrum oculi magni sunt meliores quam parvi vel e contrario. Ad quod dico, quod oculus dicitur parvus dupliciter: vel quia est profundus, ideo totus non apparet, et isti sunt meliores quam alii ceteris paribus et quia longius vident et quia melius discernunt. Alio modo dicitur parvus secundum veritatem et isti sunt peiores. Similiter oculi dicuntur magni dupliciter: vel quia eminentes et isti sunt peiores omnibus, vel quia magni secundum veritatem et non eminentes et